2024/1732

19.6.2024

RÅDETS FORORDNING (EU) 2024/1732

af 17. juni 2024

om ændring af forordning (EU) 2021/1173 for så vidt angår et EuroHPC-initiativ for startupvirksomheder med henblik på at fremme en europæisk førerposition inden for pålidelig kunstig intelligens

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 187 og artikel 188, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet ([1]),

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ([2]),

efter en særlig lovgivningsprocedure, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning om harmoniserede regler for kunstig intelligens (»forordningen om kunstig intelligens«) har til formål at forbedre det indre markeds funktion ved at fastlægge en ensartet retlig ramme, navnlig for udvikling, markedsføring og anvendelse af kunstig intelligens (»AI«) i overensstemmelse med Unionens værdier.

(2) AI-området har siden 2021, hvor Rådets forordning (EU) 2021/1173 ([3]) blev vedtaget, oplevet en enorm teknisk udvikling og er globalt blevet et særdeles strategisk og omstridt område. Unionen står i spidsen for bestræbelser på at støtte ansvarlig forskning og innovation inden for pålidelig og etisk AI, samtidig med at der indføres beskyttende regler og udvikles en effektiv forvaltning.

(3) Som en del af en omfattende tilgang til at støtte ansvarlig forskning og innovation inden for AI bebudede Kommissionen den 13. september 2023 et nyt strategisk initiativ til at stille Unionens højtydende databehandlingskapacitet til rådighed for innovative europæiske startupvirksomheder inden for pålidelig AI for at træne deres modeller. Dette initiativ supplerer arbejdet med at indføre beskyttende regler for AI ved forordningen om kunstig intelligens, etablere forvaltningsstrukturer og støtte innovation gennem den koordinerede plan for kunstig intelligens.

(4) Eftersom Unionens kraftigste supercomputingkapacitet i verdensklasse er placeret i fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandlings (»fællesforetagendets«) faciliteter, er det disse faciliteter, der bør stilles til rådighed, for at Unionens initiativ kan blive til virkelighed. Følgelig er der behov for at tilføje et syvende mål til fællesforetagendets eksisterende seks mål, som omfatter det bidrag, som dets supercomputere yder til Unionens nye AI-initiativ.

(5) Det nye mål vil give fællesforetagendet mulighed for at udføre aktiviteter inden for anskaffelse og drift af AI-optimerede supercomputere eller partitioner af supercomputere for at muliggøre maskinlæring og træning af store AI-modeller til almen brug. Fællesforetagendet bør have mulighed for at stille en ny adgangstype til sine databehandlingsressourcer til rådighed for økosystemet for AI vedrørende startupvirksomheder og økosystemet for forskning og innovation og for at udvikle særlige AI-applikationer, der er optimeret til at køre på dets supercomputere. Fællesforetagendet bør også have mulighed for at udpege eksisterende europæiske højtydende databehandlingsværtsenheder som AI-fabrikker, hvis de kan påvise, at deres supercomputer har tilstrækkelige databehandlingsressourcer til træning af AI-modeller til almen brug i stor skala og nye anvendelsesmuligheder for

([1]) Udtalelse af 24. april 2024 (endnu ikke offentliggjort i EUT).
([2]) Udtalelse af 20. marts 2024 (endnu ikke offentliggjort i EUT).
([3]) Rådets forordning (EU) 2021/1173 af 13. juli 2021 om oprettelse af et fællesforetagende for europæisk højtydende databehandling og om ophævelse af forordning (EU) 2018/1488 (EUT L 256 af 19.7.2021, s. 3).

AI, og forudsat at værtsenhederne gennemfører alle de yderligere aktiviteter, der er nødvendige for at udvikle og støtte AI-økosystemet. Disse ændringer vil sætte fællesforetagendet i stand til at tilbyde skræddersyet databehandlingskraft og skræddersyede databehandlingstjenester for at fremme træning, udvikling af AI i stor skala og udbredelse heraf i Unionen, hvilket ikke er en mulighed i henhold til den gældende forordning. AI-fabrikker bør interagere med hinanden og med Unionens relevante AI-initiativer, og hvor det er relevant, kan AI-fabrikker interagere med relevante nationale AI-økosystemer og nationale AI-initiativer.

(6) For at koordinere anvendelsesdatoen for de ændringer, der indføres ved denne ændringsforordning, med anvendelsesdatoen for forordningen om kunstig intelligens, bør denne ændringsforordning finde anvendelse uden unødigt ophold.

(7) Forordning (EU) 2021/1173 bør derfor ændres i overensstemmelse hermed —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

Artikel 1

I forordning (EU) 2021/1173 foretages følgende ændringer:

1) I artikel 2 foretages følgende ændringer:

a) Følgende numre indsættes:

»3a) »supercomputer optimeret med AI«: en supercomputer, som primært er konstrueret til træning af kunstig intelligens (»AI«)-modeller til almen brug i stor skala og nye anvendelsesmuligheder for AI

3b) »AI-fabrik«: en centraliseret eller distribueret enhed, der stiller en supercomputingtjenesteinfrastruktur til AI til rådighed, som består af en supercomputer optimeret med AI eller en partition af en supercomputer optimeret med AI, et tilknyttet datacenter, en særlig adgang og supercomputingtjenester rettet mod AI, og som tiltrækker og samler talenter med henblik på at stille de nødvendige kompetencer til at bruge supercomputerne til AI til rådighed«.

b) Nr. 9) affattes således:

»9) »EuroHPC-supercomputer«: ethvert databehandlingssystem, der ejes alene af fællesforetagendet eller i fællesskab med andre deltagende stater eller et konsortium af private partnere, og som er en klassisk supercomputer (højtydende supercomputer, industrial-grade supercomputer, supercomputer optimeret med AI eller mellemklassesupercomputer), en klassisk hybrid kvantecomputer, en kvantecomputer eller en kvantesimulator«.

2) I artikel 3, stk. 2, tilføjes følgende litra:

»h) at udvikle og drive AI-fabrikker til støtte for den videre udvikling af et særdeles konkurrencedygtigt og innovativt AI-økosystem i Unionen.«

3) I artikel 4, stk. 1, tilføjes følgende litra:

»h) søjlen vedrørende AI-fabrikker med henblik på pålidelig og etisk AI, der omfatter aktiviteter vedrørende at stille en supercomputingtjenesteinfrastruktur rettet mod AI til rådighed, som har til formål at videreudvikle forsknings- og innovationskapaciteten, -kompetencerne og -færdighederne i AI-økosystemet; den omfatter følgende aktiviteter:

i) anskaffelse og drift af supercomputere optimeret med AI, som er placeret sammen med datacentre eller forbundet til datacentre via net med meget høj hastighed

ii) opgradering af eksisterende EuroHPC-supercomputere med kapacitet til AI

iii) adgang og retfærdige adgangsmuligheder til supercomputere optimeret med AI eller EuroHPC-supercomputere, som er blevet opgraderet med kapacitet til AI, herunder udbredelse af brugen heraf til et stort antal offentlige og private brugere, bl.a. startupvirksomheder og små og mellemstore virksomheder

iv) drift af centraliserede og distribuerede supercomputingtjenestecentre rettet mod AI til støtte for AI-økosystemet vedrørende startupvirksomheder og AI-økosystemet for forskning og innovation, som yder algoritmisk støtte, støtte til yderligere udvikling, træning, afprøvning, evaluering og validering af AI-træningsmodeller og -systemer og støtte til udvikling af nye anvendelsesmuligheder for AI i stor skala inden for strategiske områder som sundhed og pleje, klimaændringer, robotteknologi og opkoblet og automatiseret kørsel

v) drift af supercomputervenlige programmeringsfaciliteter, bl.a. med henblik på parallelisering af AI-anvendelsesmuligheder for optimering af brugen af supercomputingkapacitet

vi) drift af andre supercomputingtjenester, der understøtter AI

vii) tiltrækning, samling og uddannelse af talenter med henblik på at udvikle deres kompetencer og færdigheder inden for brug af EuroHPC-supercomputere til AI

viii) interaktion med andre AI-fabrikker, tilgængeliggørelse af deres tjenester i hele Europa og samarbejde med EuroHPC-kompetencecentrene og EuroHPC-ekspertisecentrene og med Unionens relevante AI-initiativer, f.eks. knudepunkterne for AI-startupvirksomheder, AI- og dataøkosystemerne, test- og forsøgsfaciliteterne for kunstig intelligens, den centrale europæiske AI-platform, de digitale innovationsknudepunkter rettet mod kunstig intelligens, Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologis AI-relaterede videns- og innovationsfællesskaber, relevante europæiske forskningsinfrastrukturer og andre relaterede initiativer.«

4) I artikel 9 foretages følgende ændringer:

a) I stk. 5 tilføjes følgende afsnit:

»for supercomputere optimeret med AI gælder følgende yderligere udvælgelseskriterier for værtsenheder:

a) nærhed til et etableret datacenter eller forbindelse til et etableret datacenter via net med meget høj hastighed

b) værtsenheders vision og planer for og kapacitet til at afhjælpe udfordringerne i AI-økosystemet vedrørende startupvirksomheder, økosystemet for forskning og innovation og AI-brugergruppen og yde en understøttende centraliseret eller distribueret supercomputingtjeneste rettet mod AI

c) kvalitet og relevans af den erfaring og knowhow, der er til rådighed i det team, som det forventes vil have ansvar for miljøet for den understøttende supercomputingtjeneste rettet mod AI

d) planer for interaktion og samarbejde med andre AI-fabrikker, med EuroHPC-kompetencecentre og EuroHPC-ekspertisecentre og med relevante AI-initiativer, f.eks. knudepunkter for AI-startupvirksomheder, økosystemer for kunstig intelligens og data, test- og forsøgsfaciliteter for kunstig intelligens, den centrale europæiske AI-platform, de digitale innovationsknudepunkter rettet mod kunstig intelligens og andre relaterede initiativer

e) værtsenheders eksisterende kapacitet til og fremtidige planer om at bidrage til udviklingen af talentmassen.«

b) Følgende stykke indsættes:

»5a. En eksisterende værtsenhed kan ansøge om at blive en AI-fabrik. Efter en indkaldelse af interessetilkendegivelser udvælges en eksisterende værtsenhed af bestyrelsen gennem en retfærdig og gennemsigtig proces, der bl.a. er baseret på de udvælgelseskriterier, som er beskrevet i artikel 9, stk. 5, andet afsnit, og forudsat at værtsenheden kan påvise, at dens EuroHPC-supercomputer har tilstrækkelige computerressourcer til træning af AI-modeller til almen brug i stor skala og nye anvendelsesmuligheder for AI.«

c) Følgende stykke indsættes:

»6a. For de supercomputere optimeret med AI, der er omhandlet i artikel 12a, skal værtsenheden oprette et centralt kontaktpunkt for brugere, herunder startupvirksomheder, små og mellemstore virksomheder og videnskabelige brugere, med henblik på at lette adgangen til sine støttetjenester.«

5) Artikel 10, stk. 2, litra l), affattes således:

»l) de særlige betingelser, der gælder, når værtsenheden driver en EuroHPC-supercomputer til industriel brug eller en supercomputer optimeret med AI.«

6) Følgende artikel indsættes:

»*Artikel 12a*

Anskaffelse af og ejerskab til supercomputere optimeret med AI

1. Fællesforetagendet anskaffer supercomputere optimeret med AI og skal eje dem.

2. Unionens finansielle bidrag, jf. artikel 5, stk. 1, dækker op til 50 % af anskaffelsesomkostningerne plus op til 50 % af driftsomkostningerne ved supercomputere optimeret med AI. Driftsomkostningerne omfatter omkostningerne ved supercomputingtjenesterne rettet mod AI.

De resterende samlede omkostninger ved ejerskabet til supercomputere optimeret med AI dækkes af den deltagende stat, hvor værtsenheden er etableret, eller af de deltagende stater i værtskonsortiet, eventuelt suppleret med de bidrag, der er omhandlet i artikel 6.

3. Ved valget af leverandør af supercomputere optimeret med AI tages forsyningskædesikkerheden i betragtning. Det baseres på udbudsbetingelser, der er efterspørgselsstyrede, og som tager hensyn til brugerkravene og de generelle systemspecifikationer, som den udvalgte værtsenhed har angivet i sin ansøgning vedrørende indkaldelsen af interessetilkendegivelser.

4. Fællesforetagendet kan fungere som førstebruger af supercomputere optimeret med AI, der integrerer teknologier, som primært er udviklet i Unionen.

5. Bestyrelsen kan, hvis det er behørigt begrundet i sikkerhedsårsager, beslutte i arbejdsprogrammet at stille betingelser for leverandørers deltagelse i anskaffelse af supercomputere optimeret med AI i overensstemmelse med artikel 12, stk. 6, i forordning (EU) 2021/694 eller begrænse leverandørers deltagelse af sikkerhedsårsager, eller hvis aktioner direkte vedrører Unionens strategiske autonomi, i overensstemmelse med nævnte forordnings artikel 18, stk. 4.

6. Supercomputere optimeret med AI skal placeres i en værtsenhed for en EuroHPC-supercomputer eller et supercomputercenter, der er beliggende i Unionen.

7. Uden at det berører afviklingen af fællesforetagendet, jf. vedtægternes artikel 23, stk. 4, og tidligst fem år efter en vellykket modtagetest af den supercomputer optimeret med AI, der er installeret i en værtsenhed, kan ejerskabet til supercomputeren optimeret med AI overføres til denne værtsenhed eller supercomputeren optimeret med AI kan sælges til en anden enhed eller lukkes ned efter beslutning truffet af bestyrelsen og i overensstemmelse med værtsaftalen. I tilfælde af overførsel af ejerskab til en supercomputer optimeret med AI godtgør værtsenheden fællesforetagendet restværdien af den supercomputer, der overføres. Såfremt overførsel af ejerskab til værtsenheden ikke finder sted, men der træffes beslutning om nedlukning af supercomputeren optimeret med AI, deles de relevante omkostninger ligeligt mellem fællesforetagendet og værtsenheden. Fællesforetagendet hæfter ikke for omkostninger, der er afholdt efter overførsel af ejerskabet til supercomputeren optimeret med AI eller efter salg eller nedlukning af supercomputeren optimeret med AI.«

7) I artikel 15 foretages følgende ændringer:

a) Stk. 1 affattes således:

»1. Fællesforetagendet kan iværksætte en indkaldelse af interessetilkendegivelser med henblik på at opgradere de EuroHPC-supercomputere, som det ejer eller er medejer af, med henblik på at øge supercomputernes præstationsniveau til tæt på exaskala, at øge supercomputernes AI-kapacitet eller at øge supercomputernes operationelle ydeevne på anden vis, herunder ved hjælp af kvanteacceleratorer.«

b) Stk. 2 udgår.

c) Stk. 5 affattes således:

»5. Procentdelen af Unionens finansielle bidrag til anskaffelsesomkostningerne ved opgraderingen er den samme som procentdelen af Unionens finansielle bidrag til den oprindelige EuroHPC-supercomputer, som afskrives over den oprindelige supercomputers forventede resterende levetid. Procentdelen af Unionens finansielle bidrag til de yderligere driftsomkostninger ved opgraderingen er den samme som procentdelen af Unionens finansielle bidrag til den oprindelige EuroHPC-supercomputer. For petaskalasupercomputere, der anskaffes i løbet af anvendelsesperioden for forordning (EU) 2018/1488, dækker Unionens finansielle bidrag til opgraderingen op til 35 % af de yderligere driftsomkostninger.«

8) I artikel 16 foretages følgende ændringer:

a) Følgende stykke indsættes:

»1a. Supercomputere optimeret med AI og EuroHPC-supercomputere opgraderet med AI-kapacitet skal primært bruges til udvikling, afprøvning, evaluering og validering af AI-træningsmodeller til almen brug i stor skala og nye anvendelsesmuligheder for AI samt til videreudvikling af løsninger vedrørende AI i Unionen, som kræver højtydende databehandling og udførelse af AI-algoritmer i stor skala til løsning af videnskabelige problemer.«

b) Følgende stykke indsættes:

»2a. Bestyrelsen fastlægger særlige betingelser for adgang til supercomputere optimeret med AI og EuroHPC-supercomputere opgraderet med AI-kapacitet i overensstemmelse med artikel 17 under hensyntagen til de specifikke behov i AI-økosystemet vedrørende startupvirksomheder og økosystemet for forskning og innovation. Disse omfatter særlig adgang for startupvirksomheder og små og mellemstore virksomheder. Kun forslag til udvikling af pålidelige og etiske AI-modeller, -systemer og -anvendelsesmuligheder, der er i overensstemmelse med Unionens værdier, er berettiget til at få adgang.«

9) Artikel 17, stk. 1, affattes således:

»1. Andelen af Unionens adgangstid til hver højtydende EuroHPC-supercomputer, EuroHPC-kvantecomputer og EuroHPC-supercomputer optimeret med AI skal være direkte proportional med Unionens finansielle bidrag, jf. artikel 5, stk. 1, til de samlede omkostninger ved ejerskab til EuroHPC-supercomputeren og må således ikke overstige 50 % af den samlede adgangstid til EuroHPC-supercomputeren.«

Artikel 2

Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Luxembourg, den 17. juni 2024.

På Rådets vegne

A. MARON

Formand